

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Næringsministeren

Stortingets president
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/5359-2

16. august 2021

Spørsmål nr. 2771 til skriftlig besvarelse

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 9. august 2021 med spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen.

Spørsmål

Industriavskrivninger sett opp mot industriinvesteringer kan være et relevant mål på industriens kapasitetsutvikling. Kan det bes om en oversikt over avskrivninger i norsk industri (ev. de største selskapene) målt opp mot utviklingen i investeringer, f.eks. slik de måles hos SSB?

Svar

Avskrivninger er det regnskapsmessige begrepet som svarer til kapitalslit. SSB definerer kapitalslit som en reduksjon i verdien av fast realkapital på grunn av normal slitasje, skade og foreldelse.

Det er regler og normer for hvordan avskrivninger skal foretas, og det skilles også mellom skattemessige og regnskapsmessige avskrivningsregler. I de regnskapsmessige avskrivningene gis bedrifter en viss grad av skjønn i mange tilfeller. Derfor er det ikke nødvendigvis slik at avskrivninger gir et korrekt bilde av kapitalslitet i en bedrift eller i næringen, som er den økonomisk interessante størrelsen og som jeg oppfatter at representanten sikter til i sitt spørsmål.

Statistikk over kapitalslit i ulike næringer, herunder industrien, er tilgjengelig i nasjonalregnskapet som SSB produserer. I nasjonalregnskapet blir bruttoinvestering i fast realkapital for et gitt år beregnet som summen av anskaffelser av ny fast realkapital, pluss kjøp minus salg av eksisterende fast realkapital.

Ihht. SSBs definisjon regnes et kapitalobjekt som fast realkapital dersom det er resultat av en produksjonsprosess, dvs. produsert kapital, og brukes gjentatte ganger eller kontinuerlig i produksjonen over en lenger periode enn ett år. Fast realkapital består av realkapital som boliger, anlegg, maskiner mv. og immateriell realkapital som patenter mv.

I tabellen under gis det en oversikt over kapitalslit, bruttoinvestering i fast realkapital og fast realkapital (kapitalstokken) de siste 20 årene for norsk industri. I løpet av disse tjue årene har kapitalslitet i gjennomsnitt ligget på rundt 37,9 milliarder kroner i faste 2015-priser, mens bruttoinvesteringen i fast realkapital har lagt på et litt lavere nivå med en større variasjon, i gjennomsnitt rundt 36,5 milliarder kroner i året.

Tabell 1: Investeringer og kapitalbeholdning i industrien. Faste 2015-priser (mill. kr) Kilde: SSB, Nasjonalregnskapet, tabell 09181

År	Kapitalslit	Bruttoinvestering i fast realkapital	Fast realkapital
2000	31 565	31 227	395 509
2001	32 170	32 872	395 614
2002	33 442	38 587	401 502
2003	34 166	32 525	399 848
2004	34 709	35 154	400 314
2005	36 432	36 581	400 256
2006	36 706	38 430	401 672
2007	37 439	46 614	410 792
2008	38 919	53 975	425 991
2009	41 576	35 637	419 931
2010	41 586	30 718	408 911
2011	40 624	32 531	400 856
2012	40 106	34 117	394 987
2013	40 621	32 544	387 018
2014	40 207	34 191	374 347
2015	39 974	30 219	364 706
2016	38 779	35 308	361 360
2017	38 868	35 196	357 596
2018	39 200	36 232	354 701
2019	39 465	44 479	360 872
2020	40 000	39 429	360 278

Note: Endringer i fast realkapital utover bruttoinvesteringer skyldes ifølge SSB kapitalslit og andre volumendringer (ødeleggelser som følge av mer spesielle hendelser, som krig eller naturkatastrofer), og endringer som følge av omklassifisering av bedrifter mellom næringer. Det kan også fremkomme kjedingsavvik: <https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/faste-priser-og-kjedingsavvik-hvorfor-summerer-ikke-fastpristallene-seg>

Det er riktig som representanten påpeker at industriavskrivninger/kapitalslit sett opp mot industriinvesteringer kan være en indikator som gir informasjon om industriens kapasitetsutvikling. Samtidig bør den sees i sammenheng med annen statistikk, da den ikke nødvendigvis gir et fullstendig bilde over utviklingen. Blant annet viser tall fra SSB at industriens verdiskaping de siste femten årene, målt ved bruttoprodukt i faste 2015-priser, har holdt seg relativt stabilt på rundt 208 milliarder kroner.

Industriens kapasitet og samlede produksjon avhenger av hvor godt de ulike ressursene som inngår, lar seg utnytte. Jo mer produktiv arbeidskraften og kapitalen blir, jo mer kan en produsere med en gitt mengde kapital og arbeid. Økt produktivitet vil kunne gi større samlet verdiskaping – enten ved at de frigjorte innsatsfaktorene kan brukes til å øke produksjonen i industrien, eller ved at de brukes i andre sektorer. Således bør man være forsiktig med å tolke tabellen som svar på utviklingen i industrien uten å se den i sammenheng med annen utvikling i industrien og økonomien for øvrig.

Det overordnede målet for regjeringens næringspolitikk er størst mulig samlet verdiskaping innenfor bærekraftige rammer. Regjeringen fører en fremtidsrettet næringspolitikk som legger til rette for verdiskaping og vekst i alle deler av privat sektor, lønnsomme arbeidsplasser og grønn omstilling.

Med hilsen

Iselin Nybø